

pridobljena stvar, koliko bolj šele otroke. Zavedati se pa začnejo tudi svojih močij, njihov duh postane živahen ter dobe veselje do samotvornega dela.

Vsemu pouku bodi središče učenec. „Kdor se za učenca bolj zanima, nego za predmet, ta je rojen učitelj“, pravi znamenit pedagog. Vsi učenci morajo delati, nihče ne sme tudi trenutek lenariti. Učitelj ne sme preveč govoriti, kajti vedno govoričenje utruja učence in naredi, da ne mislijo. Najboljši učitelji malo govore, a mnogo store. Vprašuje naj se pravilno in mikavno. Malonadarjeni in boječi učenci se morajo spodbujati z lažjimi vprašanji. Ako odgovore napačno, se jim popravi ljubезnjivo, ako odgovore pravilno, pohvaliti se jih mora. Tako dobe veselje in se začnejo kmalu sami oglašati za odgovor. Pri izpraševanju se mora malonadarjenim in slabejšim učencem pustiti več časa v odgovor, nego nadarjenim in boljšim.

Učitelj ne hiti preveč. Dobro je, če si razdeli vso stvarino na posamezne tedne. Muditi se mu je posebno pri predvajah. Pri teh je posebno mikavno za učence, če rišejo prav lahke podobice, n. pr. rišejo pri trojki tri točke, tri zvezdice, tri križce, tri mizice itd. Da se otroci ne utrudijo, ne sme se predolgo poučevati. Prve pol ure naj se poučuje, druge pol ure izdeluje se to pismeno. Ta menjava jako pospešuje zanimivost in je na šolah z oddelki neizogibna. Vsako uro se mora ponavljati,

ker otroci ne morejo pregledati večjih skupin. To jim dela tudi veselje in je mikavno zanje, ker pri ponavljanji vsak razvidi, koliko se je naučil. Na prvi stopinji še ni mnogo nalog. Čeravno je njih namen, da pojasnjujejo posamezne operacije, vendar si mora napraviti učitelj zbirko taci, ki so praktične ter so vzete iz znanega obzorja učenčevega. Take naloge so jako zanimive in so podlaga ustnemu računjanju, ki je velike važnosti. Razume se, da se mora poučevati brez knjige v roci, ker se mora učitelj skrbno pripraviti. Kjer se s knjigo v roci poučuje, tam pouk gotovo ni zanimiv.

Omeniti mi je še neke velike zapreke zanimivega računskega pouka na najnižji stopinji. Mnogo je nespametnih roditeljev, ki naučijo svoje otroke v predšolski dobi šteti brezmiselnò do sto ali še več in bogsivedi kakšnih učenostij. Ko vstopi tak učenjak v šolo, vse mu je malenkostno in premalo učeno nobena stvar ga ne zanima. Najzanimivejši pouk mu je dolgočasen. Taki otroci so učitelju v veliko pokoro in so navadno najslabši učenci. Učitelj pouči roditelje, da popustijo tako poučevanje, ker s tem koristijo otroku in učitelju.

Navedel sem nekoliko sredstev za zanimiv računski pouk na najnižji stopinji. Učitelj, ki jih večje uporablja in uči sploh po didaktičnih pravilih, dosegel bo učni smoter na lahek način, ki je prijeten učencem in njemu. **Ivan Zupanec — Vel. Poljane.**

M l a d i n i.

(Praktična obravnava pesmice št. 9. v drugem berilu str. 8.)

a) U v o d. Kako se imenuje ona človeška doba, ko smo mladi? (Mladost.) — Kako pravimo mlademu človeku? (Mladenič.) — Ženski? (Mladenka, deklica.) — Mlade ljudi nazivljamo sploh mladino. Ali ste vi mladina? (Da, smo.) — Ker ste pa v oni dobi, ko hodite v šolo, pravijo vam? (Šolska mladina.) — Kdaj izgubite

to ime? (Ko nehamo hoditi v šolo.) — Koliko časa hodi vsak od vas v šolo? (Šest, osem let.) — Kaj dela človek torej po največ, dokler je mlad? (Uči se.) — Ali se učimo samo zato, da znamo lepo odgovarjati, ali za to, da nam bo kdaj koristilo? (Zato, da nam bo kdaj koristilo.) — Kdaj koristijo človeku ti nauki? (Ko

doraste.) — Torej na starost si ve pomagati vsak sam v vsaki potrebi. S svojim znanjem si pridobi, če je tudi pošten, dobro službo ali premoženje. Kaj mora delati mladina v mladosti, da bode bolj srečna na stare dni? (Mora se pridno učiti.) — Učiti se mora v mladosti, dokler je še čas. Kdo mi ve imenovati žival, ki dela pridno, dokler je še čas, po letu, da ima o čem živeti po zimi? (Bučela, mravlja.) Nek moder mož tudi primerja bučelo in mladino tako-le:

b) Učitelj pripoveduje vsebino pesmi v prozi, n. pr.: „Mladina! Glej, trudaljubne (marljive) bučelice nabirajo med po cveticah in skrbe že v gorkem poletju za zimo. Mladina! Uči se na njih: delaj skrbno v mladosti in v starosti bodeš srečna!“

c) Učitelj ponavlja z vprašanji vsebino.

e) Učitelj čita sam, za njim morada še kak bolji učenec.

d) Iskanje manj znanih besed. Čitati je vsako kitico posebej in zamenjati ali kako drugače pojasniti neznanke. N. pr. Kaj ljubijo bučele, če so trudaljubne? (Trud.) — Torej rade delajo? (Da, rade.) — Kakšne pa so, če rade delajo? (Pridne.) — Na mestu trudaljubne pravimo lahko torej tudi? (Pridne.) — Še drugače? (Marljive.) — Besedice „po cvetju“ lahko zamenjamo? (Po cveticah). — Kako skrbe bučele za zimo? (Da si nabirajo med za hrano po zimi.) — Kdor dela skrbno, ali dela tudi rad? (Da.) — Ali ga treba prigajati? (Ne.) — Zakaj? (Ker dela sam rad.) — Zato, ker sam skrbi, da bo prav

delal in mnogo naredil. Ali živi srečno, kdor ima srečne dneve? (Da, srečno živi.) — Če pa koga na starost še to teži, kje bo jedel, kje spal, v kaj se oblačil, ali je tak človek srečen? (Ne.) — Zakaj ne? (Ker ima skrbi.) — Ako ima kdo v pozni starosti srečne dneve, ali jih je imel tudi že prej, ko ni bil še star? (Tudi prej.) — Vse svoje dni je preživel srečno.

e) Splošno čitanje.

f) Namen pesmice. V katerem letnem času si nabirajo bučele medu za zimo? (Po letu.) — Ali si ga ne morejo po zimi? (Ne.) — Kdaj se mora pa človek učiti? (V mladosti, dokler ima še čas.) — Kaj mora torej delati mlad človek? (Mora se učiti, da bo srečen na stare dni.) — Katero živalico mora mladina posnemati? (Bučelo.) — Kako se mora torej učiti? (Pridno, skrbno se mora učiti mladina, da bode srečna na starost.) — Še ti! Ti! Ti!

g) Vporaba.

1. To berilce se laže čita kot druga navadna. Kakšne vrste ima po dolgosti? (Kratke.) — Po kolikaj skupaj? (Po štiri.) — Takemu berilcu pravimo pesem. Poiščite še katero!

2. Ozir na vejice v čitanju.

3. Ozir na nadpičje in piko.

4. Klicaj.

5. Učenje na pamet.

(Opomnja pisateljeva: Ta pesmica bi se dala zbog svoje didaktične tvarine obravnavati na dolgo in široko; toda, ker se nam ponuja večkrat prilika, da poudarjamo slično svrho, ne smemo se spuščati predaleč, če hočemo v enem letu obravnavati vsacega nekaj.) Ivo Trošt — Razdrto.

Knjiga Slovenska

v

XIX. veku.

*

Slavnega Miklošiča staroslovenske knjige je naznanjal Navratil redoma

v Novicah p. l. 1854, v Glasniku l. 1859: Die Bildung der nomina im Altsloveni-